

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ

ДІНТАНУ ЖӘНЕ МӘДЕНИЕТТАНУ КАФЕДРАСЫ

«Әлемдік дінтану тарихы »

ПӘНІ БОЙЫНША ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАННЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ

**«Дінтану» мамандығы 3 курс қазақ бөлімі
Кредит саны - 5**

Алматы 2024ж

**2024-2025 оқу жылының күзгі семестрі кезіндегі
қорытынды бақылау формаларының сипаттамасы (емтихан)**

Жазбаша емтихан: дәстүрлі – сұрақтарға жауап

Емтихан форматы: жазбаша- офлайн

- Сұрақтар тізімі универ жүйесінде алдын ала жүктеледі. Жазбаша емтиханды тапсыру кезінде емтихан билеті автоматты түрде құрастырылады.
- Емтиханда кезекші оқытушылар жұмыс жасайды.

Емтихан ұзақтығы 2 сағат

МАҢЫЗДЫ !!! Әр студент алдын ала «Универ» жүйесінен емтихан кестесін біліп алуы керек. Емтихан басталмас 10-15 минут бұрын студент емтихан өтетін аудиторияда отыру тиіс.

- емтихан кезекшілерінің бірі емтихан кезінде әрбір нақты емтихан тапсырушыға бір билетті және жазу парақтарын ұсынады.
- билетте жазылған сұрақтарға толық жауап жазылуы керек;
- студенттен көрсетілген материалды меңгерудің жоғары деңгейін және нақты тапсырмаларды орындау мен білімді қолдану қабілетін көрсету талап етіледі;
- қосымша ақпарат көздерін пайдалануға тыйым салынады;
- басқа емтихан тапсырушылармен сөлесуге рұқсат берілмейді

Пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасы

1. Дінді анықтау мәселесі.
2. У. Р. Смит концепциясындағы дін және қоғам тарихын параллелді сараптау методологиясы
3. Миф, дін және метафизика арақатынасы мәселесінің тарихи сараптамасы.
4. Зайырлылық және діни бірегейліктің қатынасы социологиялық мәселе ретінде.
5. Символикалық дінтану: Э. Кассирер, С. Лангер,
6. Дінтанудағы когнитивтік бағыт: Л.С. Выготский, А.Р. Лурия
7. Дінтанудың пәнаралық ерекшелігі. Арнайы гуманитарлық пәндер аясында дінді зерттеу.
8. Символикалық дінтану: М. Элиаде, К. Леви-Стросс,
9. Дінтанудағы когнитивтік бағыт: О.М. Фрейденберг,
10. К.Маркс пен Ф.Энгельстің дінінің әлеуметтік-экономикалық тұжырымдамасы.
11. Дінтанудағы Э. Трельч және А. Тойнбидің тарихының кезеңдері
12. С.Гроф және басқалар трансперсональдық дін психологиясы.

13. Дінтанудағы пәнаралық қытынастар: герменевтикалық, функционалдық, феноменологиялық зерттеулер.
14. Европадағы лингвомәдениеттік бағыттар: В. Гумбольдт, В.Ф. Боас,
15. Этнологиялық (әлеуметтік - антропологиялық) тұжырымдамалар: анимистік – Э.Тайлор, преанимистік – Дж.Дж.Фрэнгер, Р.Маретт
16. К.Тиле, П.Шантепи де ля Соссейдің тарихи - феноменологиялық тұжырымдамасы
17. . Этнологиялық (әлеуметтік - антропологиялық) тұжырымдамалар: прамонотеистік – Э.Лэнг, В.Шмидт
18. Л.Леви-Брюлдің ұжымдық (тұрпайы) тәжірибенің мистикалық мазмұны
19. Фердинанда Соссюрдің структуралистік тұжырымдамасы.
20. Дінтанудағы пәнаралық қытынастар: герменевтикалық, функционалдық, феноменологиялық зерттеулер.
21. Европадағы лингвомәдениеттік бағыттар: В. Гумбольдт, В.Ф. Боас,
22. Дінтанудың пәнаралық ерекшелігі. Арнайы гуманитарлық пәндер аясында дінді зерттеу.
23. Этнологиялық (әлеуметтік - антропологиялық) тұжырымдамалар: анимистік – Э.Тайлор, преанимистік – Дж.Дж.Фрэнгер, Р.Маретт
24. К.Тиле, П.Шантепи де ля Соссейдің тарихи - феноменологиялық тұжырымдамасы
25. . Этнологиялық (әлеуметтік - антропологиялық) тұжырымдамалар: прамонотеистік – Э.Лэнг, В.Шмидт
26. Л.Леви-Брюлдің ұжымдық (тұрпайы) тәжірибенің мистикалық мазмұны
27. Ф.Шлейермахер, К.Тиле, П.Шантепи де ля Соссей, У.Робертсон-Смит тағы басқалардың тарихи - феноменологиялық тұжырымдамасы
28. Діннің жүйесі және элементтері, олардың байланысы
29. Қазақстандағы дінтанудың қалыптасуы және дамуы
30. М. Мюллердің концепциясындағы тіл және дін
31. Құдайдың барлығын дәлелдейтін методологиялық бағыттардың қалыптасуы
32. Діни сенімді сараптаудың методологиялық бағыттарының қалыптасуы.
33. М. Мюллердің дін топтамасы және қазіргі діндер типологиясы
34. Әдіснамалық ұғымы. Әдіснамалықтың деңгейлері
35. Діни феномендерге қатысты социологиялық бағыттың методологиялық кемшіліктері
36. Г. Риккерт философиясындағы «тұлғасыз әулиелік» пен «тұлғалы әулиелік» феномендерінің қатынасы.
37. Діни феномендерді социологиялық тұрғыда қарастырудың позитивті когнитивті –методологиялық потенциалы.
38. «Діни символ» феноменінің сараптамасы.
39. Діни феномендерді түсіндірудегі синтетикалық бағыттың методологиялық негізі.
40. «Ұжымдық көзқарастар» теориясындағы діни феномендердің анықтамасы
41. Діни таным және оның деңгейлері.
42. Әдіснамалық талдаудың түрлері
43. Ғылыми зерттеуді жүргізудің құрылымы.
44. Әдіснамалық талдаудың түрлері
45. Ғылыми зерттеуді жүргізудің құрылымы.
46. Миф, дін және метафизика арақатынасы мәселесінің тарихи сараптамасы.
47. Зерттеудің негізгі бөлігінің құрылымы. Аралық тұжырымдарды байыптаудың тәсілдері.

48. Э. Дюркгеймнің «әлеуметтік реализмінде» дін символдық механизм ретінде түсіндірілуі
49. Дін тілі методологиялық сараптама объектісі ретінде.
50. Діни феномендердің неомарксистік интерпретациясы.
51. П. Флоренский діннің мәні мен теодицияның мәні туралы.
52. Методологиялық тұрғыдан әлсіз деп бағаланған діннің тарихи парадигмаларының аспектілері
53. Ғылыми зерттеуді қорытындылаудың құрылымы. Зерттеудің нәтижелерін байыптаудың тәсілдері.
54. Дінтанудағы методтардың классификациясы
55. Н.А. Бердяев діни-философиялық зерттеудің міндеттері мен принциптері туралы
56. Дін туралы ғылыми білім және атеизм.
57. Дінді анықтау мәселесі. Дінді теңбе-тең анықтау жағдайы
58. У. Р. Смит концепциясындағы дін және қоғам тарихын параллелді сараптау методологиясы
59. Қазіргі дінтанудың құрылымы мен әдіснамасы
60. Миф, дін және метафизика арақатынасы мәселесінің тарихи сараптамасы.
61. Ғылым тарихы және дінтану методологиясы
62. Қазіргі дінтанудың бөлімдері мен бөлімшелері
63. Тарихи - жүйелік әдіс: құрылымдық талдау, функционалдық талдау: пайда болу тарихы

Оқу әдебиеттері :

Әдебиет: негізгі, қосымша.

1. Дінтану. Оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
2. Дінтану. Энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018
3. Проблемы философии религии и религиоведения: Учебное пособие / А.Н. Красников, Л.М. Гаврилина, Е.С. Элбакян. – Калининград: Изд-во КГУ, 2008.
4. Альжев Д.В. История и теория религий: конспект лекций. — М.: Эксмо, 2008.
5. Классики мирового религиоведения : антология : в 2 т. М., 1996.
6. Рэдклифф-Браун А. Р. Структура и функция в примитивном обществе : Очерки и лекции. М., 2001. 304 с
7. Малиновский Б. Научная теория культуры. М., 2005. 184 с.
8. *Тэрнер В.* Символ и ритуал. М., 1983. 277 с.
9. *Тайлор Э. Б.* Первобытная культура. М., 1989. С. 467.
10. Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы. Алматы 2012
11. *Пивоваров Д. В.* Философия религии : в 3 т. / Д. В. Пивоваров. Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2012–2013. 568 с

Интернет-ресурстар

1. <https://jirbis.kaznu.kz/jirbis2/>
2. <https://dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/1119943>
3. <http://religiocivilis.ru/hristianstvo/christ-a/1735-antropologija-religioznaja>
4. <https://antropogenez.ru/term/99/>
5. <http://e.lib.vlsu.ru/bitstream/123456789/670>

БАҒАЛАУ САЯСАТЫ ВАК/MAG/DOC СТАНДАРТТЫ ЕМТИХАН: ЖАЗБАША

№	Критерий/ балл	Дескрипторлар				
		Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Қанағаттанарлықсыз	
		90–100% (27-30)	70–89% (21-26 балл)	50–69% (15-20)	25–49% (8-	0–24%
1 сұрақ 30 балл	Курс теориясы мен тұжырымдамаларын білу және түсіну	«Өте жақсы» деген баға сұрақтың жан-жақты түсіндірмесі, әрбір қорытынды мен мәлімдеме үшін егжей-тегжейлі дәлелі бар, логикалық түрде құрастырылған және әзірленген тақырыптардан мысалдармен расталған жауап үшін қойылады.	«Жақсы» деген баға сұрақтың толық, бірақ толық емес қамтылуын, негізгі ережелердің қысқартылған аргументтерін қамтитын және материалды беру логикасы мен реттілігін бұзуға мүмкіндік беретін жауапқа қойылады. Жауапта стильдік қателер мен терминдерді дұрыс қолданбауы кедергі келтірмейді.	«Қанағаттанарлық» бағасы билетте ұсынылған сұрақтарды толық қамтымаған, негізгі ойларды үстірт дәлелдейтін, баяндаудағы композициялық теңгерімсіздіктерге, материалды баяндау логикасы мен реттілігін бұзуға жол берген жауапқа қойылады. Әзірленген жазбаларынан мысалдармен	Қойылған сұрақтарды дұрыс қамтымау, қате дәлелдеу, фактілік және сөздік қателер, дұрыс емес қорытындыны болжау.	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу...; Қорытынды бақылауды өткізу ережесін бұзу.

2 сұрақ 30 балл	Тандалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа егжей-тегжейлі, дәлелді жауап беру, содан кейін курстың практикалық мәселелерін шешу;	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, толық емес, курстың практикалық мәселелерін толық шешпей қойылған сұраққа дәлелді жауап беру; курс бойынша ғылыми тіл нормаларын сауатсыз пайдалану;	Материал фрагменттелген, логикалық дәйектілікті бұза отырып, нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, курстың теориялық білімі үстірт қолданылады.	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі немесе жеткілікті ойластырылмаған жауап жоспары; тапсырмаларды шеше алмау.	Тапсырмаларды шешу үшін білімді, алгоритмдерді қолдана алмау; қорытынды және нәтиже жасай алмау. Қорытынды
3 сұрақ	Критерий/ балл	<u>Дескрипторлар</u>				
		Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Қанағаттанарлықсыз	
40 балл	Тандалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	90–100% (36-40 балл)	70–89% (35-28 балл)	50–69% (27-20 балл)	25–49% (19-10 балл)	0–24% (0-9 балл)
		Ғылыми ұстанымды және қолданылған әдістеме мен технологияны дәйекті, қисынды және дұрыс негіздеу, сауаттылық, ғылыми тіл нормаларын сақтау, жалпы дұрыс тұжырымдарға әсер	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жақсы жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер бар, сонымен қатар практикалық	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен

Емтихан билеттері 3 сұрақтан тұрады. Дұрыс орындалған тапсырмалар үшін ең көбі-100 балл, оның ішінде бірінші сұраққа – 30 балл, екінші сұраққа-30 балл, үшінші сұраққа - 40 балл.

